

عنوان مقاله:

بررسی خصوصیات فیزیکی و ساختمانی خشت های به کاررفته در محوطه میراث جهانی ارگ بم

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش باستان سنجی، دوره 3، شماره 2 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

بهنام پدرام - استادیار گروه حفاظت و مرمت آثار، دانشکده مرمت، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران

افشین ابراهیمی - دانشجوی دوره دکتری مرمت اشیاء تاریخی و فرهنگی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

ارگ تاریخی بم در شهرستان بم، استان کرمان، در پی قرن‌ها، روزگاری آبادتر و زنده تر و روزگاری متروک بر پای خود ایستاده بود که در 5 دیماه 1382 زلزله آن را به ویرانه ای تبدیل کرد. در چند دهه ی اخیر و به خصوص در دهه کنونی ارگ بم محبوبیت عمومی در جامعه ایرانی یافته است. این شناخت از آن جهت حایز اهمیت است که بدون مطالعات همه جانبه به ویژه در حوزه مواد و مصالح، کمتر میتوان به مرمت موفق و اصولی موضع در دست تعمیر نایل گردید. ارگ بم به لحاظ کالبدی از توده های معماری انباشته بر رویهم تشکیل شده است. بخش قابل توجهی از این توده ها، الحاقات و پوسته های تعمیراتی است که در طی قرون متمادی بر شالوده لایه های باستانی فرسوده شکل گرفته اند. مطالعات اخیر نشان از چندین ضعف ساختمانی عمده در کالبد غالب خشتهای به کاررفته در محوطه ارگ بم دارد. استفاده مجدد از چنین خشتهایی با همان شیوه تولید و کاربرد در مرمت‌های پیشرو، با تردید و نگرانی قابلدرکی همراه است و اقدامی چالش برانگیز مینماید که بی توجهی به آن، ارگ را مجددا در مسیر تجربه تلخ گذشته قرار خواهد داد. این حقیقت که ارگ بم در طول دوره حیات خود همواره و به دفعات موردحمله و غارت قبایل مهاجم و لشکرکشی ها قرار داشته و لاجرم فرصت اندکی برای ترمیم نواحی آسیب دیده در اختیار ساکنان قلعه بوده است، طبیعتا مانع میگردد که توجه کافی به کیفیت ساخت پاره ای از خشتهها صورت گیرد. این تحقیق با رویکرد کاربردی به دنبال شناخت ویژگی های ساختمانی خشت های به کاررفته در محوطه و نقاط ضعف و قوت آنهاست و میکوشد در قالب استدلال استقرایی (نگاه از جزء به کل) بر پایه روشهای تجربی و ترکیبی (فیزیکی-مکانیکی و شیمیایی) پاسخگوی سوال اصلی یعنی چیستی عوامل موثر در شکل دهی به ساختار و بروز تنشهای رفتاری مصالح و چگونگی رفع یا تعدیل معایب شناخته شده باشد.

کلمات کلیدی:

باستان سنجی، ارگ بم، معماری خشت و گلی، گونه شناسی، ساختارشناسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/764742>

